

UZASADNIENIE

W pozwie skierowanym przeciwko Towarzystwu (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. powód W. G. wniósł o podwyższenie z dniem 1 maja 2010 roku do kwoty 2 280,00zł. miesięcznie renty zasądzonej wyrokiem Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 14 czerwca 2014 roku, a także kosztów procesu według norm przepisanych.

W odpowiedzi na pozew strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów procesu.

W piśmie procesowym z dnia 15 lutego 2016 roku strona powodowa rozszerzyła wytoczone powództwo domagając się podwyższenia renty do kwoty 2 640,00zł. miesięcznie od dnia 1 lipca 20123 roku.

Wyrokiem z dnia 19 sierpnia 2016 roku Sąd Rejonowy w Brzezinach oddalił powództwo oraz nie obciążył powoda kosztami procesu.

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód zaskarżając go w części oddalającej powództwo. Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucono naruszenia prawa procesowego, które miały wpływ na wynik sprawy, tj. art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 278 k.p.c. wskutek błędnej oceny i odrzucenia wniosków biegłego dr A. Ł. specjalisty z zakresu rehabilitacji medycznej.

W konkluzji złożonego środka odwoławczego wniesiono o zmianę wyroku poprzez uwzględnienie powództwa i zasądzenie kosztów procesu za obie instancje.

W odpowiedzi na wniesiony środek odwoławczy strona pozwana wniosła o oddalenie apelacji jako bezzasadnej oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

W piśmie procesowym z dnia 27 lutego 2017 roku pełnomocnik powoda sprecyzował żądanie zasądzenia odsetek ustawowych i za opóźnienie wnosząc o:

- zasądzenie odsetek ustawowych od kwoty 24 192,00zł. za okres od dnia 1 marca 2013 roku do dnia zapłaty,
- zasądzenie odsetek ustawowych, a następnie za opóźnienie od kwoty 672,00zł. liczone miesięcznie od końca każdego miesiąca za okres od dnia 1 kwietnia 2013 roku do dnia 29 lutego 2016 roku, do dnia zapłaty,
- zasądzenie odsetek ustawowych za opóźnienie od kwoty 1032,00zł. liczone miesięcznie od końca każdego miesiąca za okres od dnia 1 marca 2016 roku do dnia zapłaty.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powoda zasługuje na uwzględnienie niemalże w całości.

Sąd II instancji rozpoznając wniesiony w przedmiotowej sprawie środek odwoławczy, ocenił stan faktyczny ustalony przez Sąd Rejonowy jako prawidłowy i zgodny z zebraniem w sprawie materiałem dowodowym, a w konsekwencji na podstawie art. 382 k.p.c. przyjął dokonane ustalenia faktyczne za własne. Sąd I instancji bowiem w granicach zakreślonych przepisami k.p.c. przeprowadził postępowanie dowodowe, a następnie w oparciu o zgromadzony w ten sposób materiał dowodowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych.

Przed odniesieniem się do zarzuconych zaskarżonemu wyrokowi naruszeń przepisów prawa procesowego należy stwierdzić, iż Sąd Okręgowy rozpoznając przedmiotową sprawę nie dostrzegł, aby w toku jej prowadzenia przez Sąd I instancji doszło do naruszeń przepisów prawa, które zobowiązany byłby w granicach zaskarżenia wziąć pod

uwagę z urzędu. W przedmiotowej sprawie nie miały, więc miejsca uchybienia procesowe mogące stanowić przyczyny nieważności postępowania.

Sąd Okręgowy odnie się łącznie do podniesionych w apelacji zarzutów naruszenia przepisów postępowania cywilnego, a to art. 233 § 1 k.p.c. oraz art. 278 k.p.c. poprzez błędną ocenę i odrzucenie wniosków opinii biegłego z zakresu rehabilitacji medycznej.

W ocenie Sądu II instancji bowiem sposób sformułowania przez powoda przywołanych wyżej zarzutów wskazuje, iż skarżący przy ich pomocy zmierzał do wykazania, że Sąd Rejonowy dokonał błędnej oceny zgromadzonego materiału dowodowego poprzez przyjęcie, że opinia biegłego ortopedy była wystarczająca do dokonania ustaleń w zakresie koniecznej pomocy osób trzecich, a w konsekwencji błędnie uznał, że opinia biegłego rehabilitanta jest wewnętrznie sprzeczna, co stanowiło jednocześnie naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. i art. 278 k.p.c.

W ocenie Sądu Okręgowego zgłoszone przez powoda w apelacji zarzuty naruszenia przepisów postępowania cywilnego są trafne. Zasadnie bowiem skarżący w uzasadnieniu wywiedzionego środka odwoławczego zarzuca Sądowi Rejonowemu bezkrytyczne podejście do opinii biegłego ortopedy.

Biegły ortopeda w swojej opinii wskazał, że powód wymaga pomocy przez około 5 godzin dziennie. Również biegły z zakresu rehabilitacji ocenił, że powód wymaga opieki osób trzecich, zakreślając jednakże jej wymiar na 8 godzin dziennie.

Między opiniami sporządzonymi przez obu biegłych zachodzą sprzeczności, a dokładniej rzecz ujmując są one odmienne w istotnych fragmentach.

Nie było zatem uprawnionym uznanie przez Sąd Rejonowy, że opinia biegłego rehabilitanta jest sprzeczna z opinią biegłego ortopedy. Skoro bowiem Sąd I instancji dopuścił na tą okoliczność dowody z opinii dwóch biegłych, od których następnie otrzymał odmienne w tym zakresie opinie, nie mógł on następnie dowolnie, z pominięciem wiadomości specjalnych, dokonać ustalenia, że powód wymaga opieki przez 5 godzin dziennie. Złożenie przez biegłych dwóch różnych opinii skutkować winno odpowiednią reakcją dowodową strony, na której spoczywał ciężar udowodnienia zakresu opieki powoda. Jak słusznie podniósł pełnomocnik powoda, zarzut zmniejszenia się zakresu potrzeb W.G. pochodził od pozwanego i to pozwany winien sformułować w tym zakresie odpowiednie zarzuty i wnioski. Wobec zaprzestania dalszego dowodzenia przez stronę pozwaną zasadności zgłoszonego zarzutu Sąd I instancji winien dokonać właściwej oceny zgromadzonego materiału poprzez uznanie, że podnoszona okoliczność – zmniejszenie zakresu potrzeb - nie została wykazana. Dokonanie natomiast przez Sąd Rejonowy dowolnego, bowiem nie popartego wiadomościami specjalnymi, których to wiadomości nie mogą zastąpić własne przemyślenia i doświadczenie Sądu, ustalenia, że powód wymaga opieki przez 5 godzin dziennie, stanowi naruszenie art. 233 § 1 k.p.c., a także art. 278 k.p.c.

W konsekwencji Sąd Rejonowy winien dokonać właściwej oceny zgromadzonego dotychczas w sprawie materiału dowodowego przez pryzmat art. 6 k.c. i art. 232 zdanie pierwsze k.p.c. i uznać, że strona pozwana nie udowodniła swoich twierdzeń. Nie było bowiem uprawnionym jak wskazano wyżej, zastępowanie, czy też uzupełnianie ogólnych i sprzecznych ze sobą opinii biegłych własnymi przemyśleniami Sądu niepopartymi w tym zakresie żadnymi wiadomościami specjalnymi.

Zgodnie z art. 907 § 2 k.c. jeżeli obowiązek płacenia renty wynika z ustawy, każda ze stron może w razie zmiany stosunków żądać zmiany wysokości lub czasu trwania renty, chociażby wysokość renty i czas jej trwania były ustalone w orzeczeniu sądowym lub w umowie.

Źródło obowiązku płacenia renty wynikający z ustawy może dotyczyć rent odszkodowawczych przyznawanych na podstawie art. 444 k.c. i 446 k.c. Z istoty unormowania zawartego w art. 907 § 2 k.c. wynika ograniczenie materialnej prawomocności wyroku w takim znaczeniu, że wyrok orzekający o obowiązku świadczenia renty wiąże materialnie tylko w okolicznościach przyjętych za podstawę orzeczenia, z tym, że zmiana może nastąpić jedynie w razie zmiany

stosunków w stosunku do stanu, w jakim orzekano o rencie. Przesłanką żądania zmiany wysokości lub czasu trwania renty jest istotna zmiana stosunków w stosunku do stanu, w jakim orzekano o rencie. W wypadku renty zasądzonej na podstawie art. 444 § 2 k.c. nowe okoliczności stanowiące podstawę stwierdzenia zmiany stosunków mogą dotyczyć zarówno sfery osobistej uprawnionego do renty lub zobowiązanego z tego tytułu, jak i zjawisk o charakterze obiektywnym. Zmiana stosunków w rozumieniu art. 907 § 2 k.c. musi być istotna i taka, której sąd w wyroku lub strony w ugodzie nie przewidziały albo nawet przewidziały, lecz inaczej, o innej treści. Pojęcie „stosunków” jest ujęte w sposób ogólny i nie pozwala dlatego na wyłączenie z nich wszelkich okoliczności, od których zależy wysokość i czas trwania renty odszkodowawczej (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 9 października 2014 roku o sygn. akt I ACa 882/14).

Zmiana renty (art. 907 § 2 k.c.) dopuszczalna jest również za okres poprzedzający wytoczenie powództwa o zmianę, z tym że okres ten nie może sięgać poza datę, w której nastąpiła zmiana stosunków, poza termin przedawnienia zaległych świadczeń okresowych oraz poza datę orzeczenia lub ugody, w których została określona renta, mająca podlegać zmianie w wyniku uwzględnienia powództwa (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 lutego 2012 roku o sygn. akt I PK 105/11). Treść art. 907 § 2 k.c. opiera się na założeniu, że przesłanki zmiany umowy i orzeczenia precyzujące wysokość świadczeń rentowych, wyznaczone są już w tych przepisach, które określają powstanie i zakres tych obowiązków.

Przesłanką żądania zmiany wysokości lub czasu trwania renty jest zmiana stosunków, a ciężar dowodu – zgodnie z art. 6 k.c. – spoczywa na powodzie (wyrok SN z dnia 5 marca 1976 r., III PRN 4/76, LEX nr 14301). Zmiana stosunków musi nastąpić po dacie ustalenia uprawnienia do renty (szerzej Z. Radwański (w:) System prawa prywatnego, t. 8, s. 607), przy czym powództwo oparte na przepisie art. 907 § 2 k.c. nie może zmierzać do poprawienia błędów poprzedniego orzeczenia sądowego bądź zawartej ugody (wyrok SN z dnia 30 stycznia 1976 r., III PR 151/75, LEX nr 14298).

Jak wykazało przeprowadzone postępowanie dowodowe, powód obecnie wymaga pomocy osób trzecich w wymiarze 8 godzin dziennie, a więc w wymiarze określonym w uzasadnieniu wyroku z dnia 14 czerwca 2004 roku. Jeszcze raz podnieść należy, iż Sąd Rejonowy, wbrew opinii biegłego rehabilitanta, ustalił, iż zmniejszył się zakres koniecznej pomocy osób trzecich przy codziennych czynnościach życiowych. Natomiast od czasu ustalenia renty w roku 2004 nastąpiła zmiana stosunków polegająca na tym, że wzrosły koszty usług opiekuńczych. Przyjmując wymiar pomocy osób trzecich oraz stawki (...) Komitetu Pomocy (...) za jedną godzinę usług opiekuńczych podwyższona renta od dnia 1 maja 2010 roku winna wynosić 2 280,00 złotych miesięcznie (8 godz. x 6,70 x 30), natomiast od dnia 1 lipca 2013 roku 2 640,00 złotych (8 x 11 x 30).

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok w pkt. 10rzekając zgodnie z żądaniem pozwu.

Sąd Okręgowy podwyższył zatem z dniem 1 maja 2010 roku rentę zasądzoną wyrokiem Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 14 czerwca 2004 roku z kwoty 1 608,00 złotych do kwoty 2 280,00 złotych miesięcznie oraz z dniem 1 lipca 2013 roku do kwoty 2 640,00 złotych miesięcznie.

Sąd Okręgowy zasądził odsetki ustawowe, a następnie za opóźnienie:

- od kwoty 672,00 zł (różnica między kwotą wypłacaną i zasądzoną) liczone od końca każdego miesiąca za okres od dnia 1 kwietnia 2013 roku do dnia 28 lutego 2016 roku do dnia zapłaty,

- oraz od kwoty 1 032,00zł. (również różnica między kwotą wypłacaną i zasądzoną) liczone od końca każdego miesiąca za okres od 1 marca 2016 roku do dnia zapłaty, stosownie do przepisu art. 481 § 1 i § 2 k.c. w zw. z art. 14 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z 2003 r. nr 124, poz. 1152 ze zm.) wobec zgłoszenia żądania w tym zakresie w postępowaniu likwidacyjnym w dniu 1 lutego 2013 roku. Odsetki od rozszerzonej części powództwa (od kwoty 1032,00zł.) należało natomiast zasądzić od daty doręczenia stronie pozwanej pisma rozszerzającego powództwo

tj. 9 marca 2016 roku, jednakże wobec żądania zasądzenia ich od końca miesiąca kalendarzowego, zasądzono je od dnia 31 marca 2016 roku.

Zmiana wyroku w zakresie zasądzenia renty skutkowałą koniecznością zmiany również w zakresie kosztów postępowania przed Sądem I instancji objętych zaskarżeniem.

O kosztach postępowania za I Instancję orzeczono na podstawie art. 98 kpc, zasądzając na rzecz powoda kwotę 2 417,00 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. 2014, poz. 1025 ze zm.) w zw. z art. 98 kpc nakazano pobrać od strony pozwanej na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Brzezinach kwotę 2 782,60 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych: 1 609,00zł. tytułem opłaty od pozwu oraz koszty opinii biegłych 397,10zł. i 776,50zł.

Apelacja wywiedziona przez stronę powodową nie zasługiwała natomiast na uwzględnienie w zakresie w jakim domagała się zasądzenia odsetek ustawowych od kwoty 24 192,00zł. tytułem skapitalizowanej renty za okres od dnia 1 marca 2013 roku do dnia zapłaty, gdyż roszczenie to nie było zgłoszone w pozwie. W tym zakresie apelację oddalono na podstawie art. 385 kpc.

W przedmiocie kosztów postępowania przed sądem II instancji Sąd Okręgowy orzekł również na podstawie art. 98 kpc zasądzając na rzecz powoda kwotę 3 600,00 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. 2014, poz. 1025 ze zm.) w zw. z art. 98 kpc nakazano pobrać od strony pozwanej na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Brzezinach kwotę 3 290,00 zł tytułem nieuiszczonej opłaty od apelacji.